Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

2024/2019(DEC)

13.2.2025

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

προς την Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού

σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2023, τμήμα III – Επιτροπή, εκτελεστικοί οργανισμοί και ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης
(2024/2019(DEC))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Tomáš Zdechovský

PA_NonLegDec

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τα ακόλουθα:

1. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόοδο που σημειώθηκε στην εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων των κρατών μελών το 2023· σημειώνει με ανησυχία ότι, παρά την απαίτηση να δαπανηθούν όλα τα κονδύλια για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 έως τον Ιούνιο του 2024, το 18 % των κονδυλίων του ΤΑΜΕ και το 25 % των κονδυλίων του ΤΕΑ που διατίθενται στα κράτη μέλη για την εν λόγω περίοδο παραμένουν αδήλωτα·

2. σημειώνει την πρόταση της Επιτροπής να αυξηθούν τα ανώτατα όρια των τομέων 4 και 6 στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αναθεώρησης του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης για την εφαρμογή του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο· τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί επαρκής και έγκαιρη ενωσιακή χρηματοδότηση για τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς της Ένωσης, ώστε να διευκολυνθεί η αποτελεσματική διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την πρόληψη της αντικανονικής μετανάστευσης, και παράλληλα να υποστηριχθεί η ομαλή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης στους τομείς του ασύλου και της μετανάστευσης, καθώς και να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τα θεμελιώδη δικαιώματα· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί, να συνδράμει και να ελέγχει την έγκαιρη πρόοδο των διοικητικών, επιχειρησιακών και νομικών μέτρων που απαιτούνται από τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς της Ένωσης για την πλήρη εφαρμογή του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο έως το καλοκαίρι του 2026, σύμφωνα με τις προθεσμίες που ορίζονται στο κοινό σχέδιο εφαρμογής που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 12 Ιουνίου 2024·

3. σημειώνει με ανησυχία ότι, σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ), τουλάχιστον 8.565 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους σε μεταναστευτικές οδούς σε ολόκληρο τον κόσμο το 2023, γεγονός που το καθιστά το πιο θανατηφόρο έτος που έχει καταγραφεί για τους μετανάστες· εκφράζει επίσης τη λύπη του για το γεγονός ότι, παρά τον ανησυχητικό αυτό απολογισμό, ο αριθμός των αντικανονικών αφίξεων μεταναστών στην Ένωση συνέχισε να αυξάνεται το 2023 σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη· σημειώνει με ανησυχία το σημαντικό χάσμα μεταξύ του αριθμού των αποφάσεων επιστροφής που εκδίδονται και του αριθμού των επιστροφών που όντως πραγματοποιούνται, και τονίζει την ανάγκη για μια πιο αποτελεσματική πολιτική επιστροφής· σημειώνει περαιτέρω ότι η Επιτροπή πρέπει να καταβάλει εντονότερες προσπάθειες προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη στην αντιμετώπιση της αντικανονικής διέλευσης των συνόρων και στην επιτυχή εφαρμογή των επιστροφών υπηκόων τρίτων χωρών· καλεί την Επιτροπή να συνδράμει τα κράτη μέλη όσον αφορά τις αντικανονικές αφίξεις, τη νόμιμη μετανάστευση και την ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών, ενισχύοντας παράλληλα τη διαφάνεια και τη λογοδοσία σε σχέση με τα ενωσιακά κονδύλια εσωτερικών υποθέσεων σε τρίτες χώρες· υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να αναλαμβάνει δράση για τη μετανάστευση και το άσυλο στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης, μεταξύ άλλων βάσει της προσέγγισης

«Ομάδα Ευρώπη», ενώ παράλληλα θα πρέπει να διασφαλίζεται και ο ρόλος του Κοινοβουλίου· καλεί την Επιτροπή να αυξήσει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία όσον αφορά τον προγραμματισμό και την εκτέλεση των κονδυλίων της Ένωσης για τις εσωτερικές υποθέσεις σε τρίτες χώρες· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να στηρίξει τους οργανισμούς της Ένωσης και τα κράτη μέλη στην προσπάθειά τους να θέσουν τέλος στην παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων στη Μεσόγειο, ώστε οι μετανάστες να μην ξεκινούν θαλάσσια ταξίδια που είναι επικίνδυνα για τη ζωή τους· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει νέες πολιτικές για την αντιμετώπιση της αντικανονικής μετανάστευσης σύμφωνα με την αρχή της μη επαναπροώθησης·

4. λαμβάνει υπόψη την έκκληση που απηύθυναν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 9ης Φεβρουαρίου 2023, να κινητοποιηθούν κονδύλια και πόροι της ΕΕ που θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις δυνατότητες και τις υποδομές επιτήρησης των συνόρων, καθώς και την ίδια την επιτήρηση, προκειμένου να προλαμβάνεται η παράνομη διέλευση των συνόρων και να αντιμετωπίζεται η διασυνοριακή εγκληματικότητα, σύμφωνα με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο·

5. αναγνωρίζει το γεγονός ότι η Επιτροπή παρακολουθεί διαρκώς τους δείκτες αναφοράς για το κράτος δικαίου μέσω της εργαλειοθήκης για το κράτος δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της ετήσιας έκθεσης για το κράτος δικαίου, αλλά εξακολουθεί να ανησυχεί για το γεγονός ότι, με την υιοθέτηση μιας υπερβολικά διπλωματικής προσέγγισης, χωρίς διάκριση μεταξύ μεμονωμένων και συστημικών ζητημάτων, η ετήσια έκθεση για το κράτος δικαίου ενέχει τον κίνδυνο να υποβαθμίσει ορισμένες από τις πιο σοβαρές και/ή διαρκείς παραβιάσεις του κράτους δικαίου· υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να βασίζονται οι αξιολογήσεις σε συγκεκριμένους και μετρήσιμους δείκτες, με ανεξάρτητα αποδεικτικά στοιχεία πρακτικής εφαρμογής, προκειμένου να διασφαλιστεί μια πιο ακριβής και ποιοτική αξιολόγηση του δείκτη αναφοράς για το κράτος δικαίου· υποστηρίζει τη σύνδεση των χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων ανάκαμψης, με τη συμμόρφωση με τα κορυφαία ορόσημα και τον σεβασμό των αρχών του κράτους δικαίου, και καλεί παράλληλα την Επιτροπή να υιοθετήσει μια πιο συστηματική, προβλέψιμη και διαφανή προσέγγιση όσον αφορά τη δέσμευση ή την αποδέσμευση κονδυλίων βάσει αντικειμενικών κριτηρίων· εκφράζει εκ νέου τη δυσαρέσκειά του και τη σοβαρή ανησυχία του όσον αφορά τη νομιμότητα της απόφασης της Επιτροπής που καταλήγει στο συμπέρασμα ότι στην Ουγγαρία είχε εκπληρωθεί ο οριζόντιος αναγκαίος πρόσφορος όρος του Χάρτη σε σχέση με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, γεγονός που επέτρεψε στις ουγγρικές αρχές να αρχίσουν να ζητούν επιστροφές ύψους έως 10,2 δισεκατομμυρίων EUR περίπου από κονδύλια της Ένωσης· παροτρύνει την Επιτροπή να συμπεριλάβει, να παρακολουθεί και να διαφυλάσσει τις συνθήκες δημοκρατίας, κράτους δικαίου και θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλα τα δημοσιονομικά μέσα και διαδικασίες, καθώς και να εφαρμόζει περαιτέρω και χωρίς καθυστέρηση τον κανονισμό για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου, όπου απαιτείται· καλεί την Επιτροπή να λάβει μέτρα —συνεκτιμώντας τις εξελίξεις που έχουν σημειωθεί εν τω μεταξύ— για την πλήρη εφαρμογή των συστάσεων του Κοινοβουλίου σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, οι οποίες περιέχονται στο

ψήφισμά του της 25ης Οκτωβρίου 2016[1], και να διασφαλίσει ότι οι αξιολογήσεις των δεικτών αναφοράς για το κράτος δικαίου είναι χρονικά προσδιορισμένες και ότι τα πορίσματα της έκθεσης συνδέονται με δεσμευτικά μέτρα που είναι πιο ακριβή και ποιοτικά από ό,τι συμβαίνει σήμερα, και θα βασίζονται όχι μόνο σε νομοθετικές αλλαγές, αλλά και σε πραγματικά και ανεξάρτητα αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά την εφαρμογή τους στην πράξη·

6. επαναλαμβάνει τη σοβαρή ανησυχία του για τις καθυστερήσεις στις διαδικασίες της Επιτροπής για τη χορήγηση πρόσβασης σε έγγραφα· παροτρύνει την Επιτροπή να λάβει άμεσα και συγκεκριμένα μέτρα για την άμεση αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων, σύμφωνα με τις συστάσεις του Κοινοβουλίου, διασφαλίζοντας ότι η πρόσβαση στα έγγραφα παρέχεται κατά τρόπο έγκαιρο, αποτελεσματικό και διαφανή·

7. εξακολουθεί να εκφράζει τη βαθιά του λύπη για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έλαβε μέτρα επιβολής ούτε έδωσε συνέχεια με νομοθετικές πρωτοβουλίες στις συστάσεις του Κοινοβουλίου σχετικά με τη χρήση του Pegasus και ισοδύναμου κατασκοπευτικού λογισμικού και τη θέσπιση ενωσιακού μηχανισμού για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα με τη μορφή διοργανικής συμφωνίας· καλεί επειγόντως την Επιτροπή να σέβεται την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και να δώσει αναλόγως συνέχεια στις συστάσεις του Κοινοβουλίου· καλεί επίσης την Επιτροπή να υποβάλει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σχέδιο δράσης για την πρόληψη της κατάχρησης κατασκοπευτικού λογισμικού στην Ένωση, αξιοποιώντας πλήρως όλα τα διαθέσιμα νομοθετικά και μη νομοθετικά μέσα που προβλέπονται από τις Συνθήκες.

[1] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2018 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα (2015/2254(INL)) (ΕΕ C 215 της 19.6.2018, σ. 162).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο συντάκτης γνωμοδότησης δηλώνει, υπό την αποκλειστική του ευθύνη, ότι δεν έλαβε εισηγήσεις από οντότητα ή πρόσωπο που πρέπει να επισημανθεί στο παρόν παράρτημα δυνάμει του άρθρου 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	6.2.2025
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 40 –: 14 0: 6
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Magdalena Adamowicz, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Nikola Bartůšek, Krzysztof Brejza, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Branko Grims, Evin Incir, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, András László, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Michael McNamara, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Georgiana Teodorescu, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Charlie Weimers, Sophie Wilmès, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Fredis Beleris, David Casa, Sigrid Friis, Markéta Gregorová, Hannah Neumann, Gaetano Pedulla', Sandro Ruotolo, Oliver Schenk, Alexander Sell, Bartłomiej Sienkiewicz, Malika Sorel, António Tânger Corrêa, Marco Tarquinio, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Petar Volgin, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Lucia Yar
Βουλευτές (άρθρο 216 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Bart Groothuis, Rima Hassan, Anja Hazekamp, Pär Holmgren, Sérgio Humberto, Evelyn Regner, Carla Tavares, Ingeborg Ter Laak

ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

40	+
ECR	Georgiana Teodorescu, Charlie Weimers
ESN	Alexander Sell, Milan Uhrík
PPE	Magdalena Adamowicz, Fredis Beleris, Krzysztof Brejza, David Casa, Lena Düpont, Branko Grims, Sérgio Humberto, Oliver Schenk, Bartłomiej Sienkiewicz, Ingeborg Ter Laak, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Veronika Cifrová Ostrihoňová, Sigrid Friis, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Bart Groothuis, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Sophie Wilmès, Lucia Yar
S&D	Evin Incir, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Evelyn Regner, Sandro Ruotolo, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Marco Tarquinio, Carla Tavares, Alessandro Zan

14	-
ESN	Petar Volgin
NI	Erik Kaliňák
PfE	Nikola Bartůšek, Jaroslav Bžoch, Marieke Ehlers, András László, Malika Sorel, Petra Steger, António Tânger Corrêa, Tom Vandendriessche
The Left	Giuseppe Antoci, Rima Hassan, Anja Hazekamp, Gaetano Pedulla'

6	0
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Pär Holmgren, Erik Marquardt, Hannah Neumann

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:
+ : υπέρ
- : κατά
0 : αποχή